

Rechtsgeschiedenis 1

HC Week 12 30-11-2010

Engeland

Judicature Acts

Pas bij de wetten van 1873 en 1875, de zogeheten ‘Judicature Acts’, werd officieel bepaald dat er nog maar een rechtsbron was, namelijk de common law in Engeland (met de *equity* als rechtsbron erin verwerkt). Toen werd tevens officieel bepaald dat men moest oordelen naar het precedentenrecht. Ook het principe van het ‘*stare decisis*’ werd ingevoerd. Letterlijk betekent het: blijven bij wat beslist is. De rechterlijke beslissingen hebben dus bindende kracht.

Staatsbestel van het Verenigd Koninkrijk

Het Verenigd Koninkrijk is een constitutionele monarchie, maar het staatsbestel van het Verenigd Koninkrijk is niet in de Grondwet verankerd. Een belangrijk onderdeel van het staatsrecht van het Verenigd Koninkrijk is de common law. De common law houdt rechtsregels in die historisch gezien in eerste instantie teruggaan op het gewoonterecht. De grondrechten zijn volgens het Engelse systeem voortgekomen uit de common law. Ook speciale bevoegdheden van de Kroon vinden hun erkenning in de common law. Engeland heeft dus geen codificatie, maar kent wel een lange rij van belangrijke documenten. Enkele voorbeelden van deze documenten zijn de Magna Charta (1215), Petition of Rights (1628), de Bill (1689) en de Reform Act (1832). Bij de Parliament Act in 1911 werd de wetgevingremmende bevoegdheid van het Hogerhuis ingeperkt. In het jaar 1967 werd het instituut van de Ombudsman ingevoerd (the Parliamentary Commissioner Act). Eind jaren tachtig werd het ontbreken van een geschreven grondwet (codificatie) steeds meer als een gemis en vooral eigenlijk als bedreiging van bepaalde burgerrechten ervaren. Men pleit dus ook voor een geschreven grondwet en tevens voor hervorming van het Britse kiesstelsel. In Groot-Brittannië bepalen de wetgever en de rechter de ontwikkeling van het constitutionele recht. De rechter mag de wet niet toetsen naar grondwettigheid (alle wetten hebben namelijk gelijke gelding). Het Engelse recht blijft trouw aan zijn traditie: alle hervormingen van enig belang zijn immers vanaf de regeerperiode van Koning Hendrik II bewerkstelligd langs de weg van de rechterlijke organisatie.

Twee rechtsbronnen

In het Engelse recht vinden we in totaal twee rechtsbronnen: de common law (met de equity), en de wetten (de ‘statutes’: wetgeving van het parlement). De ‘statutes’ dichten de leemte voor een bepaald geval, maar zijn nooit allesomvattend. Een ‘statute’ gaat voor op de common law, het heeft dus een hogere rang. De rechters kregen dan ook een hekel aan deze ‘statutes’ (en dat nu eigenlijk nog steeds zo). Zij interpreteren deze ‘statutes’ dan ook strikt grammaticaal.

Rechtspraak

De inhoud van de common law wordt bepaald door de Koninklijke rechtbanken: ‘the custom of the King’s Court’ is de common law. De ‘High Court of Justice’ is de rechtbank van eerste aanleg. Tegen zijn vonnissen kan men in beroep gaan bij de ‘Court of Appeal’. Samen spreken we van de ‘Supreme Court of Judicature’. Binnen de ‘Supreme Court of Judicature’ hebben we dus de ‘High Court of Justice’ en de ‘Court of Appeal’. Tegen de uitspraken van

de 'Court of Appeal' staat nog hoger beroep open bij de 'House of lords'. De 'House of lords' is gedeeltelijk te vergelijken met de Hoge Raad der Nederlanden. De 'House of lords' (het Hogerhuis) is voor het grootste gedeelte samengesteld uit mannelijke leden die zitting hebben op grond van hun erfelijke adeldom. In totaal telt de 'House of lords' ongeveer 1200 leden. De voorzitter van de 'House of lords' is de *Lord Chancellor*, die tevens lid van het kabinet is.

HC Week 13 07-12-2010 (laatste college)

Europa

De Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal

De Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal (EGKS) is een organisatie opgericht bij het verdrag dat in 1952 in werking trad tussen Frankrijk, Italië, de Bondsrepubliek Duitsland en de Beneluxlanden. Het primaire doel was eigenlijk het scheppen van een gemeenschappelijke markt voor staal en kolen. Jean Monnet is de geestelijke vader van de EGKS. Het initiatief tot oprichting werd genomen door Robert Schuman (de toenmalige minister van buitenlandse zaken). Hij wilde de natuurlijke hulpbronnen onder één autoriteit plaatsen. De Franse regering stelde voor de gehele Frans-Duitse productie van kolen en staal te plaatsen onder een gemeenschappelijke Hoge Autoriteit, een organisatie die dus open zou staan voor deelname van de andere landen van Europa. Hierdoor werden de gemeenschappelijke grondslagen voor de economische ontwikkeling, de eerste stap naar het Europese volkenrecht, gelegd. De universele verklaringen die na de Tweede Wereldoorlog zijn gesloten, functioneren eigenlijk als een soort wereldcodificatie. Ook kennen we regionale verdragen, een voorbeeld hiervan is het EVRM (Europees verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, 1950). Dit is een zeer belangrijk verdrag. Het Europese Hof voor de Rechten van de Mens ziet erop toe dat dit verdrag ook daadwerkelijk wordt nageleefd. Een ander belangrijk verdrag is het Europees Sociaal Handvest. Dit verdrag is in het jaar 1961 tot stand gekomen en geeft een codificatie van sociale grondrechten, zoals het recht op werk, het stakingsrecht en het recht op sociale zekerheid. Het Europees Sociaal Handvest vormt een belangrijke aanvulling op het EVRM.

De Europese Gemeenschap

De Europese Gemeenschap is een verzamelnaam voor de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal (EGKS), de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie (EGA) en de Europese Economische Gemeenschap (EEG). Het EEG-verdrag is bij het Verdrag van Maastricht (1993) uitgebreid met bepalingen van een niet-economisch karakter. Men wilde dus niet meer alleen economische samenwerking, maar men had ook als doel: de bevordering van evenwichtige economische activiteit, hoog niveau van werkgelegenheid, gelijke behandeling van man en vrouw, groot concurrentievermogen, kwaliteit van het milieu verbeteren en de levensstandaard verhogen. Ook kwam er een gemeenschappelijk beleid met betrekking tot de landbouw en visserij. Op 1 juli 1987 ging de Europese Akte van kracht. Het belangrijkste onderdeel van deze akte was de afspraak om per 1 januari 1993 tot een Europese interne markt te komen. Het was ook nodig om een doorbraak te forceren in de Europese besluitvormingspraktijk, aangezien sinds het in werking treden van de Akte op een aantal onderdelen gestemd kan worden met een gekwalificeerde meerderheid (in plaats van met unanimitéit). Ook zijn de bevoegdheden van het Europese Parlement aanzienlijk uitgebreid.

De drie beginselen van de gemeenschappelijke markt

De drie belangrijkste beginselen van de gemeenschappelijke markt zijn:

1. Eerlijke concurrentieverhoudingen (verbod op misbruik machtspositie, kartelverbod, geen staatshandelspositie, zie art. 81-85 EG-verdrag)
2. Een optimaal werkend marktmechanisme (goede infrastructuur, Europese investeringsbank, structuurfondsen)
3. Ruimte zonder binnengrenzen (vrij verkeer van goederen, personen, diensten en kapitaal). Men streeft dus naar een economische unie, maar de nationale staten zijn toch nog op een groot gebied autonoom.

Primair en secundair gemeenschapsrecht

Verdragen, algemene rechtsbeginselen en verdragen gesloten met derden behoren tot het primaire gemeenschapsrecht. Tot het secundaire gemeenschapsrecht rekenen we de verordeningen, richtlijnen, beschikkingen en aanbevelingen/adviezen.

Het Europees recht vormt eigen gemeenschappelijke rechtsorde, dit wil zeggen dat het voorrang op het nationale recht heeft, ook kan het nationale recht het gemeenschapsrecht niet opzij zetten. Dit vinden we terug in het Costa-ENEL Arrest HR 1964. Dit is het arrest van de Europese eenwording. In de Van Gend en Loos-zaak 1963 is het volgende bepaald: een nationale rechter is ertoe verplicht om een nationale wet buiten toepassing te laten, indien deze onverenigbaar is met het hogere recht. Dit arrest vormde de basis van de Europese integratie.

Het Hof van Justitie

Het Hof van Justitie is de motor van de Europese eenwording. Het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen is de instelling van de Europese Gemeenschappen, die de eerbiediging van het recht moet waarborgen bij de vastlegging en toepassing van de EG-verdragen en hun uitvoeringsvoorschriften. Het Hof is een instelling bestaande uit twee organen, namelijk het oorspronkelijke Hof van Justitie en het Gerecht van Eerste Aanleg, opgericht bij de Europese Akte. Het Hof van Justitie bestaat in totaal uit vijftien rechters en negen advocaten-generaal.

De prejudiciële procedure

Een prejudiciële procedure is een procedure waarbij nationale rechters van de EU-landen het Hof van Justitie kunnen (of soms zelfs moeten) verzoeken een uitspraak te doen over de interpretatie van de EU-regels en de geldigheid van de genomen beslissingen door de instellingen van de Europese Unie in een bepaalde zaak. De nationale rechter kan dus uitleg over het EG-verdrag vragen, maar ook uitleg over de geldigheid van Europese regelgeving. De prejudiciële procedure neemt weinig tijd in beslag waardoor eerbiediging van het Europese recht eerder kan worden bereikt. Het Hof van Justitie geeft dus geen beslissing in de zaak die door de nationale rechter is voorgelegd, maar richt zich slechts op de uitleg van het EG-recht. Een dergelijke uitspraak is echter wel bindend.